

**ONTOLOGIE ȘI CREAȚIE ÎN FILOSOFIA
LUI EMINESCU**
Ediție bilingvă

**ONTOLOGY AND CREATION
IN EMINESCU'S PHILOSOPHY**
Bilingual edition

*Traducere în limba engleză
de Mihaela Mocanu*

*Translated into English
by Mihaela Mocanu*

CUPRINS/CONTENTS

PREFAȚĂ	11
PREFACE	13
CUVÂNT ÎNAINTE	15
FORWARD	17
INTRODUCERE	20
INTRODUCTION	32
I. Eminescu în actualitate	45
I.1. Descoperirea unei conștiințe românești	47
I.2. Modelul antropologic eminescian sau „lecția” lui Eminescu despre iubire și adevăr	50
I. Eminescu’s Relevance for the Present Age	56
I.1. Discovering a Romanian Consciousness	58
I.2. The Anthropological Eminescian Model or Eminescu’s “lesson” on Love and Truth	61
II. Misiunea statului român în viziunea lui Eminescu. Aspecte ale gândirii politice eminesciene	67
II.1. De ce avem nevoie de Eminescu, astăzi?	69
II.2. Eminescu sau despre Lecția Românului Absolut	74
II. The Mission of the Romanian State in Eminescu’s Vision. Aspects of Eminescu’s Political Thought	78
II.1. Why Do We Need Eminescu Today?	80
II.2. Eminescu or about the Lesson of the Absolute Romanian	85

III. Eminescu – Educator al neamului românesc.....	90
III.1. Eminescu și Învățământul românesc	90
III.2. Modelul paideutic eminescian	94
III. Eminescu – Educator of the Romanian People	98
III.1. Eminescu and the Romanian Education	98
III.2. Eminescu and the Paideutic Model	102
IV. Înspre filosofia lui Eminescu	107
IV.1. Dimensiunea universală a gândirii eminesciene	107
IV.2. Filosofia poeziei eminesciene.....	114
IV. A View to Eminescu’s Philosophy.....	117
IV.1 The Universal Dimension of Eminescu’s Thought	118
IV.2. The Philosophy of the Eminescian Poetry.....	125
V. Ontologicul creației eminesciene	130
V.1. Poziția lui Eminescu în filosofia românească	132
V.2. Eminescu-metafizician.....	135
V. The Ontology of Eminescu’s Creation.....	142
V.1. Eminescu’s Position in Romanian Philosophy	144
V.2. Eminescu-metaphysician.....	148
VI. Filosofia iubirii la Eminescu	154
VI.1 Iubirea și sensul existenței	154
VI.2. Realitatea ontologică a suferinței și salvarea prin iubire	157
VI. The Philosophy of Love with Eminescu	163
VI.1 Love and the Meaning of Existence.....	163
VI.2. The Ontological Reality of Suffering and Salvation Through Love	166
VII. Filosofia dorului în viziunea lui Eminescu	172
VII.1. Dorul – dimensiune ontologică românească	172
VII.2. Sensuri și simboluri ale dorului eminescian.....	177
VII.3. Dorul eminescian de la poezie la filosofie.....	179

VII. The Philosophy of Longing in Eminescu's View	184
VII.1. Longing – a Romanian Ontological Dimension	184
VII.2. Meanings and Symbols of the Eminescian Longing.....	189
VII.3. Longing and the Eminescian Creation.....	192
VIII. Există un timp al fericirii în gândirea lui Eminescu?	197
VIII.1. Clipa fericită.....	199
VIII.2. Timp și destin.....	202
VIII.3. Viața este tristă, dar merită să fie iubită	205
VIII. Is there a Time of Happiness in Eminescu's Thinking?.....	207
VIII.1. The Happy Moment	209
VIII.2. Time and Destiny.....	212
VIII.3. Life Is Sad, but It Is Worth Being Lived	215
IX. Eminescu – Gânditorul „îmbătat de Dumnezeu”	218
IX.1. Sacru și sacralitate în gândirea eminesciană	220
IX.2. Relația dintre om și Dumnezeu.....	224
IX. Eminescu – The Thinker “Elated With the Longing for God”	228
XI.1. Sacred and Sacrality in Eminescu's Thinking	230
IX.2. The Relationship between Man and God	234
X. Eminescu – prototipul românului autentic	239
X.1. Cum este poporul român, cum este românul?!	239
X.2. Destinul poporului român	242
X. Eminescu – The Prototype of the Genuine Romanian	247
X.1. What is the Romanian People like, what is the Romanian like?!.....	247
X.2. The Destiny of the Romanian People	250
XI. Eminescu și muzica	256
XI.1. Armonia poeziei cu muzica.....	259

LIBRIS We know books	
XI.2. De la muzica poeziei la filosofie.....	264

XI. A Philosophical Perspective on Mihai Eminescu's

Relationship with Music.....	269
XI.1. The Harmony of Poetry with Music	272
XI.2. From the Music of Poetry to Philosophy.....	277

XII. Drama existenței umane în gândirea eminesciană.....

XII.1. Existență și timp	284
XII.2. Modelul ontologic eminescian	288
XII.3. Destinul uman și moartea.....	293

XII. The Drama of Human Existence in Eminescu's

Thought.....	298
XII.1. Existence and time.....	299
XII.2. The Eminescian Ontological Model	304
XII.3. Human Destiny and Death.....	308

BIBLIOGRAFIE/BIBLIOGRAFY.....	313
--------------------------------------	------------

I. EMINESCU ÎN ACTUALITATE

„Iubim țara și nația noastră astfel cum n'o iubește nimeni, cum nimeni n'are puterea de-a o iubi”.¹

„Trecem prin niște zile foarte grele și trebuie în sfârșit să ne dăm seama că aceasta este, plata, foarte scumpă poate, a greșelilor și rătăcirilor noastre politice săvârșite de treizeci de ani încoace...”²

„Răul esențial care amenință vitalitatea poporului nostru este moral, e demagogia. Din începutul istoriei române și pînă în suta noastră n'au existat mișcări demagogice în țara noastră, nu i-a venit în minte măcar românului că, fără muncă și fără merit, omul poate ajunge la ceva... numai în zilele voastre individualități fără talent, fără caracter, fără muncă ajung miniștri și oameni mari; numai voi dați zilnic poporului învățământul că nu trebuie decât viclesug și mizerie de caracter pentru a ajunge oriunde... voi arătați prin zilnică pildă că corupția e mijlocul cel mai lesnicios de traiu în România...Acesta este spiritul rău care desface societățile omenești și le nimicește până 'n sfârșit; acesta e veninul care dă loc la mișcări sociale și la nemulțumire”³.

Mihai Eminescu

La peste 135 de ani de la moartea sa, Mihai Eminescu (1850-1889) este mai actual ca oricând, în contextul unei societăți românești caracterizată, cumva, de un fel de entropie antropică. Astfel, cercetarea operei politice, a publicisticii eminesciene, ne oferă posibilitatea înțelegerii viabilității *modelului antropologic*

¹ M. Eminescu, *Timpul*, 22 februarie 1979.

² M. Eminescu, *Patologia societății noastre, Articole politice*, Editura Vremea, București, 1998, p. 218.

³ Idem, *Opera politică*, Vol. II (1880-1883) București, Editura Eminescu, ediție îngrijită de Bucur Popescu, 2000, p. 454.

românesc pe care Eminescu îl realizează din perspectiva unei gândiri socio-politice critice, dar moderate. În acest sens, ideile sale pot constitui, fără nicio îndoială, repere autentice, pentru noi cei de astăzi. Eminescu, *teoreticianul vieții politice*, polemizează cu *istoria și societatea*, supune criticii moravurile politicianilor și o face cu multă abilitate de gazetar (la *Timpu*l cu precădere). Intenția noastră în acest capitol este de a susține argumentat, pe baza analizei textelor originale, actualitatea operei politice a gânditorului român, pornind de la abordarea eminesciană a ethosului românesc.

Eminescu este gânditorul român care a surprins, poate cel mai adânc, structura ființială a poporului român, pentru că și-a iubit înfinit neamul și patria. „*Iubesc acest popor*, spunea Eminescu într-o însemnare rătăcită prin manuscrise, *bun, blând, omenos pe spatele căruia diplomații croiesc carte și rezbele, zugrăbesc împărății despre care lui nici prin gând nu-i trece, iubesc acest popor care nu servește decât de catalici tuturor acelora ce se-nalță la putere, popor nenorocit care geme sub măreția tuturor palatelor de gheață ce i le așezăm pe umeri*”⁴. Eminescu și-a iubit poporul din instinct, cu o bunătate de Apostol, acesta fiind, în opinia noastră, temeiul actualității gândirii sale, iar ideile care emerg din opera socio-politică⁵ pot constitui o temă de reflecție autentică pentru înțelegerea realității românești de astăzi. Perspectiva eminesciană este, în același timp, pozitivă fiind diferită de cea a lui Cantemir⁶ sau Emil Cioran⁷. Spre deosebire de aceștia, Eminescu a trăit în mijlocul poporului său, realizând astfel un inventar autentic al calităților românești, sesizând aspectele pozitive și, apoi, defectele în configurarea ethosului românesc. „*Îl sărbătorim în fiecare an pe Eminescu, îl sărbătorim chiar de două ori pe an, dar continuăm să rămânem descoperiți față de el. Cu oricâte reușite în cercetarea*

⁴ M. Eminescu, *Opere*, vol. IX, București, Editura Academiei Române, 1980, p. 488.

⁵ Idem, *Opera Politică*, vol. I, ediție îngrijită de Bucur Popescu și Petru Demetru Popescu, 1999, și Vol. II (1880-1883) București, Editura Eminescu, ediție îngrijită de Bucur Popescu, 2000.

⁶ G. Pohoată, *Modelul antropologic cantemirian în Filosofie și conștiință la români*, București, Pro Universitaria, 2018, p. 171.

⁷ I. Necula, E. Cioran, *De la Identitatea popoarelor la neantul valah*, București, Editura Saeculum I.O., 2003, p. 101-102.

*critică și istorică asupra-i, continuăm să fim vinovați în două privințe, în ce-l privește: întâi nu-l cunoaștem încă în întregime, apoi nu-l facem cunoscut altora în întregime, așa cum a fost. Pe Eminescu nu-l cunosc în întregime nici specialiștii, acesta e adevărul..."*⁸ Chiar dacă s-au realizat pași importanți întru cercetarea operei lui Eminescu, de la Noica încoace, prin tipărirea integrală, în ediție academică a operei, prin facsimilarea, tot integrală a manuscriselor, ne raliem pe poziția lui Constantin Noica, dar adăugând că Eminescu nu poate fi pătruns pe fondul unor prejudecăți sau realizând o lectură superficială, unilaterală și incompletă a operei sale. Nu ne putem apropia astfel de profunzimea spiritului eminescian, nu îl putem cunoaște cu adevărat și astfel, nu vom fi capabili să-l facem cunoscut și altora. Ne întrebăm firesc, la 135 de ani de posteritate, cât este cunoscut Eminescu în SUA, în Anglia, Franța sau Spania?! Cumva, Eminescu nu se poate compara cu Victor Hugo, Shakespeare sau Cervantes?!

1.1. Descoperirea unei conștiințe românești

Am avut șansa extraordinară să descopăr profunzimea gândirii eminesciene, încă din vremea studenției, când am citit scrierile sale social-politice, ediția Cernăuți. Deși eram studentă la Filosofie-Istorie am realizat că din opera lui Eminescu poți învăța istoria românilor mai bine decât din orice tratat de *Istoria României*. Aduc în sprijinul aprecierii mele următorul text care aparține lui Nic. Iorga: „Eminescu stăpâna cu desăvârșire cunoștința trecutului românesc și era perfect inițiat în istoria universală. Nimeni din generația lui n-a avut în acest grad instinctul adevăratului înțeles al istoriei, la nimeni el nu s-a prefăcut ca la dânsul într-un element permanent și determinant al întregii lui judecăți. E uimit cineva astăzi, la capătul atâtor cercetări minuțioase și pline de răbdare, după adăugirea unui imens material de informație și atâtor eforturi ale criticei, când constată cât știa, cât înțelegea acest om, și gânditorul politic trebuie să admire ce mare era puterea lui de a integra faptele mărunte și trecătoare ale vieții publice

⁸ C. Noica, *Introducere la miracolul eminescian*, București, Humanitas, 1992.

contemporane în maiestuoasa curgere a dezvoltărilor istorice. Nu e de mirare că un asemenea limbaj care ar fi onorat orice țară de veche cultură n-a fost priceput de contemporani cu o pregătire așa de slabă, a căror minte nu se putea ridica la recunoașterea aceluiași adevăruri eterne. Pentru dânsul nația e o ființă, o adevărată ființă organică, la a cărei dezvoltare firească putem adăugi numai, și aceasta în sensul ei sigur, iar nu s-o schimbăm după idei abstracte și după neamestecate împrumuturi din situații politice care nici ele nu-și au îndreptățirea pe care o admit așa de entuziast și așa de ușuratec imitatorii interesați sau naivi”⁹. Mai mult, Eminescu nu a pierdut niciun prilej pentru a glorifica istoria și faptele celor vechi pentru păstrarea nestrictă a limbii, tradiției și religiei. În acest sens, Eminescu subliniază *„Ar fi un act de adâncă ingratitude către strămoșii noștri, dacă ne-am închipui că cu noi începe lumea în genere și în România în deosebi, că numai noi am fost capabili a avea instinctul neatârării, când la drept vorbind, n-am făcut decât a mântui cu mult mai mult ori mai puțin succes ceea ce ei au câștigat, fie prin sângeroase lupte, fie prin dezvoltarea unei isteții extraordinare, puse amândouă adeseori în serviciul acestei unice preocupățiuni, a păstrării neamului și țării”*¹⁰. Principiul identității naționale care este la Eminescu sâmburele dur al gândirii sale a influențat secolul al XX-lea în integralitatea sa, dovadă stau cele două războaie mondiale precum și triumful ideii de autodeterminare. Merită subliniat că Eminescu privea statul ca pe un *„obiect al naturii”*, analizându-l împreună cu istoria, cu obiceiurile, cu rasa, cu natura teritoriului său. Adesea, cum observa și Călinescu, îl imagina *„pe împăratul-țaran din basme, care iese seara-n prispă să stea cu țara de vorbă”*¹¹. Credea sincer că statul României moderne trebuie să descindă din istorie, să legitimizeze și să dea continuitate formelor tradiționale de evoluție, nu să se aventureze într-o acțiune imitativă, să împrumute modele străine

⁹ N. Iorga, *Istoria literaturii românești contemporane*, București, Editura Minerva, 1985.

¹⁰ M. Eminescu, *Timpul*, aug. 1879.

¹¹ G. Călinescu, apud., A. Botez, *Un secol de filosofie românească*, București, Editura Academiei Române, 2005, p. 55.

de spiritul locului. *Principiul națiunii* este „fundamental și nestrămutat”; el este singurul viabil și numai el poate sta la temelia statului modern. În acest sens, Eminescu argumentează: „*Singura rațiune de a fi a acestui stat, pentru noi, este naționalitatea lui românească... Dacă este vorba ca acest stat să înceteze de-a fi românesc atunci o spunem drept că ne e cumplit de indiferentă soarta pământului lui*”¹². Formarea națiunii este un proces lung și continuu, ce poate fi accelerat sau încetinit de o generație sau alta, dar nu poate fi întrerupt: „nu sunteți dumneavoastră națiunea, neci unii, neci alții, nici măcar toți la un loc, neci măcar generațiunea toată, căci națiunea are zeci și iarăși zeci de generațiuni. Dv. puteți fi o generațiune, un fragment, drept să vă spui cam mizerabil și cam putred, al acestui corp ce trăiește zeci secol: națiunea.”¹³ Într-un alt articol Eminescu accentuează ideea că „Natura poporului, instinctele și înclinările lui moștenite, geniul lui, care adesea, neconștiut, urmărește o idee pe când țese la războiul vremii, acestea să fie determinante în viața unui stat, nu maimuțarea legilor și obiceielor străine.”¹⁴ Dar, textul care concentrează cumva întregul lui sistem de gândire politică, constituind crezul politic eminescian, are caracter de imperativ categoric pentru români: „*Cestiunea de căpetenie pentru istoria și continuitatea de desvoltare a acestei țări este ca elementul românesc să rămâe cel determinant, ca el să dea tiparul acestei forme de stat, ca limba lui, înclinările lui oneste și generoase, bunul lui simț, c’un cuvânt geniul lui să rămâie și pe viitor norma de desvoltare a țării și să pătrundă pururea această desvoltare*”.¹⁵ Sunt idei care emerg dintr-o cunoaștere temeinică a trecutului nostru istoric, din dragostea nemăsurată a lui Eminescu pentru țara și poporul român, din pătrunderea realităților noastre sociale, culturale și economice, din conștiința ce o avea despre misiunea statului românesc în această parte a lumii. Dar Eminescu

¹² M. Eminescu, *Timpul*, 31.07.1880.

¹³ Idem, *Manuscris 2257, Fragmentarium*, ediție după manuscrise, cu variante, note, addenda și indici de Vatamaniuc, M., D., București, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981.

¹⁴ Idem, *Timpul*, 01.04.1882.

¹⁵ Ibidem, 17 decembrie, 1881.

I. EMINESCU'S RELEVANCE FOR THE PRESENT AGE

"We love our country and our people like no one else, as no one else has the power to do".¹

"We are going through very difficult days and we finally need to realize that this is what we need to pay, too dearly perhaps, for our political mistakes of the last thirty years."²

"The essential evil that threatens the vitality of our people is moral, it's demagogy. From the beginning of Romanian history to our age there were no demagogic movements in our country, it did not come to mind, at least to the Romanian that, without work and without merit, man can come to something... only in your days individuals without talent, without character, without work become ministers and great people; only ye give to the people daily the teachings that they need only cunning and a miserable character to get anywhere... you show through your daily example that corruption is the easiest means of living in Romania... This is the evil spirit that unfolds human societies and dissolves them finally; this is the venom that gives way to social movements and dissatisfaction."³

Mihai Eminescu

Over 135 years after his death, Mihai Eminescu's relevance is more important than ever (1850-1889), for a Romanian society that is characterized by human entropy. Thus, by researching Eminescu's political and journalistic work gives us the opportunity to comprehend

¹ M. Eminescu, *The Time*, February 22nd 1979.

² M. Eminescu, *The Pathology of our Society. Political Articles*, Bucharest, Vremea Publishing House, 1998, p. 218.

³ Idem, *Political Works*, Vol. II (1880-1883), edited by Bucur Popescu, Bucharest, Eminescu Publishing House, 2000, p. 454.

the viability of the Romanian anthropological model that Eminescu created, with a critically moderate socio-political thinking. From this perspective, his ideas can undoubtedly constitute authentic landmarks for us today. As a *theorist of political life*, Eminescu polemizes with history and society, criticizes the morals of politicians with a great journalistic ability (in the *Time* newspaper, especially). Our intention in this study is to argue, based on the analysis of the original texts, the timeliness of the political work of the Romanian thinker, starting from his approach of the Romanian Ethos.

Eminescu is the thinker who perhaps managed to perceive the most in depth structure of the Romanian people's being, because he infinitely loved his people and homeland. "*I love this people*, he said in a memo misplaced among his manuscripts, *who is good-hearted, gentle, humane, on whose back diplomats build maps and make wars, and imagine kingdoms of which it has no idea, I love this people who serves only as props for those who rise to power, wretched people who moan under the greatness of all the icy palaces we lay on their shoulders*"⁴. Eminescu loved his people instinctively, with a kindness of Apostle, this being, in my opinion, the basis of the actuality of his thinking. The ideas that emerge from his socio-political work⁵ can be an authentic reflection theme for understanding today's Romanian reality. The Eminescian perspective is, at the same time, a positive one, thus differing from Cantemir's⁶ or Emil Cioran's⁷ approaches. Unlike the latter two, Eminescu lived in the midst of his people, thus realizing an authentic inventory of Romanian qualities, noting the positive aspects, and then the defects in the configuration of the Romanian Ethos. No 'evolution' will ever shade Eminescu's posterity and, as

⁴ M. Eminescu, *Works*, vol. IX, Bucharest, Eminescu Publishing House, p. 488.

⁵ Idem, *The Political Work*, vol. I, Edition prepared by Bucur Popescu and Petru Demetru Popescu, 1999, and Vol. II (1880-1883), Edition prepared by Bucur Popescu, Bucharest, Eminescu Publishing House, 2000.

⁶ G. Pohoată, *The Cantemirian Anthropological Model in Philosophy and Consciousness with the Romanians*, Bucharest, Pro Universitaria Publishing House, 2018, p.

⁷ I. Necula, Cioran, *From the Identity of Peoples to the Wallachian Nothingness*, Bucharest, Saeculum I.O. Publishing House, 2003, p. 101-102.

time passes, and we discover the depth of his work, the more we realize that he is, and will be, our contemporary *in aeternum*.

We celebrate Eminescu every year, we celebrate him even twice a year, but we still have to discover him. With as much success in critical and historical research on him, we continue to be guilty in two respects, as regards him: first, we don't know him yet entirely, secondly, we don't make him known to others entirely, as he was. Eminescu is not wholly known, even to the specialists, this is the unfortunate truth..."⁸ Even though important steps have been taken to research Eminescu's work, from Noica onwards, through printing a complete academic edition of his work, through the facsimilation of all his manuscripts, we rally on the position of Constantin Noica, but adding that Eminescu cannot be understood against the background of prejudices or by realizing a superficial, unilateral and incomplete reading of his work. In such a way we will not be able to get close to the depth of the Eminescian spirit, and really know it, and so we will not be able to make it known to others. We naturally ask ourselves, 135 years after his death, how well is Eminescu known in the United States, England, France or Spain?! Can we not compare him with Victor Hugo, Shakespeare or Cervantes?!

1.1. Discovering a Romanian Consciousness

I had the extraordinary opportunity to discover the depth of Eminescian thinking since college, when I read his social-political writings, in the Cernăuți edition, and although I was a philosophy-history student, I realized that from Eminescu's work you can learn the history of Romanians better than from any treaty of Romanian history. I bring in support of my appreciation the following text belonging to Nicolae Iorga: "Eminescu mastered the knowledge of the Romanian past and was perfectly initiated in universal history; no one in his generation had to this degree the instinct of the true meaning of history, and with no one else did it become such a

⁸ C. Noica, *Introduction to the Eminescian Miracle*, Bucharest, Humanitas Publishing House, 1992.

permanent and decisive element of his entire judgment. Someone is amazed today, at the end of so many thorough and patient research works, after a huge amount of information, and so much criticism was added, when he finds out how much he knew, how much this man understood, and the political thinker must admire his great power to integrate the small and fleeting deeds of contemporary public life into the majestic flow of historical developments. No wonder that such a language that would have honored any country of ancient culture was not understood by contemporaries with such poor preparation, whose mind could not rise to the recognition of the same eternal truths. For him the nation is a being, a true organic being, to whose natural development we can only add, for its own safety, and that we cannot change according to abstract ideas or undigested loans from political situations that themselves have not the justification that interested or naive imitators admit so enthusiastically"⁹. Moreover, Eminescu never missed a chance to glorify our ancient history and deeds, for the preservation of our unspoiled language, religion and traditions. To this effect, Eminescu pointed out that: „*It would be an act of crude ingratitude towards our ancestors to believe that the world begins with us, generally, and in Romania in particular, that only we had the instinct of being independent, when in fact, we did nothing but maintain more or less successfully what they have won, either through bloody battles or by the development of extraordinary intelligence, both often placed in the service of this unique concern, the preservation of the nation and the country.*”¹⁰ The principle of national identity that is the hard core of Eminescu's thinking has influenced the 20th century in its entirety, as the two World Wars and the triumph of the idea of self-determination prove. It is worth pointing out that Eminescu regarded the state as a “*natural object*”, analyzing it along with its history, customs, race, and the nature of its territory. Oftentimes, as the critic G. Călinescu pointed out, Eminescu imagined the “**peasant-emperor from fairy tales who comes out on his porch in the evening**

⁹ N. Iorga, *History of Contemporary Romanian Literature*, Bucharest, 1934.

¹⁰ M. Eminescu, *The Time*, Aug. 1879.

to keep counsel with his country"¹¹. He sincerely believed that the modern Romanian state must come out from history, legitimizing and giving continuity to traditional forms of evolution, and not to venture into imitative actions and borrow models that are not in tune with the local spirit. The *national principle* is "fundamental and unmovable"; it is the only viable one, which can be taken as the foundation of the modern state. In this respect, Eminescu argues: "*For us the only reason to be of this state is its Romanian nationality... If this state is to cease to be Romanian, then we say it squarely that we are utterly indifferent to the fate of his land*"¹². The formation of a nation is a long and continuous process, which can be accelerated or slowed down by one generation or another, but which cannot be interrupted: "you are not the nation, neither some of you, nor others, not even all together, not even the whole generation, for the nation has dozens and dozens of generations. You can be a generation, a fragment, to tell the truth, a rather miserable and rotten one, from this body that lives for tens of centuries – that is the nation"¹³. In another article Eminescu emphasizes the idea that: "The character of a people, its instincts and inherited inclinations, its genius which, often, unconsciously pursues an idea while weaving the thread of time, these should be the decisive factors in the life of a state, not the mimicry of foreign laws and customs."¹⁴ However, the text that somehow crystalizes his entire system of political thinking, and is a sort of political creed for Eminescu, is also categorically imperative for the Romanians: "The most important issue for the history and continuity of this country is that the Romanian element stays the decisive one, that it should determine the pattern of this form of state, and the language, the honest and generous inclinations, the common sense, in a word the genius of the Romanian people should continue to be the rule for its

¹¹ G. Călinescu, apud., A. Botez, *A Century of Romanian Philosophy*, Bucharest, the Romanian Academy Publishing House, 2005, p. 55.

¹² M. Eminescu, *The Time*, 31.07.1880.

¹³ Idem, *Mss. 2257, Fragmentarium*, manuscripts edition with variants, notes, addenda and indexes by Vatamaniuc, M.D., Bucharest, Scientific and Encyclopedic Publishing House, 1981.

¹⁴ Idem, *The Time*, 01.04.1882.